

Netmagasin for designforskning

MIND DESIGN

Mind Design #26. Februar 2010

Design skaber fremtiden

Gennem påvirkning af folks værdier og adfærd er designerne med til at skabe fremtidens samfund. Det mener Arkitektskolen Aarhus' nyligt tiltrådte professor i design, Peter Gall Krogh. Han peger på designforskningens viden om, hvilken kulturel kontekst, design bliver til i og skal virke i, som en afgørende forudsætning for designfagets evne til at berige samfund og erhverv med fremtidsorienterede produkter og services.

Af Hans Emborg Bünemann

Design kan påvirke fremtidens samfund ved at udvirke ændringer i folks vaner. Designforskningen afdækker og analyserer hvilke værdier, vanerne bygger på og producerer dermed en uundværlig viden for designerne og for erhvervslivet generelt. For Peter Gall Krogh, nyudnævnt professor i design ved Arkitektskolen Aarhus, er denne forståelse af design som en forandringsorienteret disciplin et kardinalpunkt.

”Designerne har fokus på fremtiden. De designer produkter og services for at ændre det, der findes nu,” forklarer Peter Gall Krogh. ”Derfor har de brug for at forstå, hvordan kulturen og menneskene kan tage forandringer til sig, og netop den viden tilbyder designforskningen.”

Tværfaglig forståelse af nutiden

Ifølge Peter Gall Krogh, der tiltrådte professoratet ved årsskif-

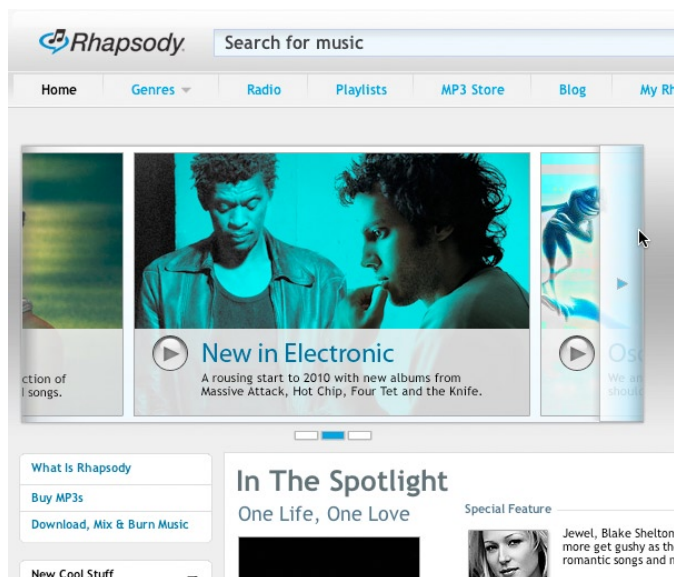
tet 2010, kan designforskningen give den dybe forståelse af nutiden, både kulturelt, teknisk og samfundsmæssigt, der sætter designerne i stand til at skabe de fremtidsorienterede løsninger, samfundet har brug for. Designforskere trækker både på humanioras og samfundsvidenskabernes analytiske tilgang og på den viden om målbarhed og konstruktion, som de tekniske videnskaber tilbyder.

”Derfor vil de andre videnskabelige områder se designforskningen som tværfaglig,” siger Peter Gall Krogh. ”I vores egen optik er designforskningen et felt i sig selv, omend det stadig er relativt umodent. Men det er interessant at iagttage, hvordan vores felt i de seneste år har opnået stadig større bevågenhed fra andre forskningsområders forskere. De ser noget, de kender, men også elementer, som ligger uden for deres traditionelle videnskabelighed. De er ved at få øjnene op for perspektiverne i designforskningens helhedsorienterede måde at betragte verden på.”

Forskning fastholder viden

I kraft af designforskningen begynder designfagets gamle praksisviden at foreligge i et videnskabeligt format, dvs. nedfældet og dokumenteret, så den kan formidles og udvikles på tværs af institutionelle og faglige grænser. Fremover vil designforskere stadig oftere publicere i andre fagområders tidsskrifter, forudser Peter Gall Krogh, der i sit professorat netop har til opgave at udvikle tværfaglige netværk med andre forskningsmiljøer.

”Det tværfaglige samarbejde handler om at skærpe sin opmærksomhed på andres udfordringer. Når vi gør det respektfuldt og med lydhørhed, kan vi identificere fælles udfordringer. Vi le-

Musik er i dag en service, vi har adgang til uden at behøve eje den i materiel form. Det er TDC play og Rhapsody eksempler på.
Kilde: www.rhapsody.com.

ver i en foranderlig verden med udfordringer, der ikke holder sig inden for snævre faggrænser,” siger han og tilføjer, at designforskere efterhånden skal vænne sig til, at det på nogle områder er dem, der er de erfarne. Dette gælder ikke blot i tværdisciplinært forskningssamarbejde, men også i samarbejdet med erhvervslivet. Her kan designforskningens viden ifølge Peter Gall Krogh f.eks. bidrage til at udvikle potentialet inden for serviceydelser.

At påvirke værdier

Uanset om målet er at reducere folks forbrug af energi, at forbedre arbejdsgangene på en hospitalsafdeling eller at fremme motionsdyrkelse, handler det ifølge Peter Gall Krogh om at påvirke adfærd. Designs potentiale som forandringsorienteret disciplin styrkes af designforskernes analyser af den kulturelle kontekst, som design bliver til i og skal virke i, siger han. Design kan således være både værdibekræftende og værdiforandrende.

”Tag boformer som eksempel. Ved at designe huse ud fra det kendte parcelhuskoncept bekræfter man eksisterende værdier om livsformer og social interaktion. Hvis man designer andre måder at bo på – f.eks. bofællesskaber – og kommunikerer det ud, så folk forstår det glade liv, der ligger i et bofællesskab, inviterer man til

en værdiforandring,” forklarer Peter Gall Krogh.

Han tilføjer musikbranchen som et eksempel på, hvordan design og fokus på serviceydelser har virket værdiforandrende.

”Indtil for få år siden var musik et produkt, forbrugeren måtte eje i form af en plade. Men takket være design og teknologi – f.eks. software som *TDC Play* og *Rhapsody* – er musik i dag en service, vi har adgang til uden at behøve eje den i materiel form. På den måde har design skubbet til den værdi, der handler om vores behov for at eje ting. Gennem designløsningen er vi gået fra en ejerskabsøkonomi til en adgangsøkonomi. Et skift, der af økologiske, økonomiske og logistiske årsager også er relevant på en række andre områder. Men det er designet, der afgør om det bliver en succes.”

Peter Gall Krogh forklarer, at designforskningen dels kan analysere det sæt af værdier, der kendetegner den kultur og det samfund, som udviklingen af produkter og services foregår i, dels udvikle og beskrive metoderne for dette analysearbejde. Dertil kommer forskernes udvikling af teknikker til, hvordan værdierne kan indlejres i produkter og services. Denne viden kan designerne bruge i deres arbejde med at forandre det bestående og

Design og livsformer. Bofællesskaber, hvor beboerne dagligt spiser sammen, henter post og vasker tøj i fælleshuset, styrker den sociale interaktion. Bofællesskabet Bækken i Humlebæk, der består af 25 familieboliger, en gård med to lejligheder og hestestald, er designet med et landsbyinspireret stræde, et ellipseformet Sydtorv (nederst t.v.) og et fælleshus med tilhørende torv (t.h.)
Foto: Jørgen Skielboe

for eksempel gøre det attraktivt for forbrugerne at ændre handlemønstre. På den måde bliver designforskningen ifølge Peter Gall Krogh det nødvendige vidensgrundlag for produkt- og serviceinnovation.

Spirende forskning

Derfor slår Arkitektskolen Aarhus' nyudnævnte professor i design til lyd for mere og bedre designforskning i Danmark, gerne koordineret på tværs af forskningsinstitutionerne.

”Center for Designforskning har gennem de senere år vist sig som en effektiv fødsels hjælper og et samlingspunkt for udveksling af viden i hele designforskningsmiljøet. Til at kvalificere designforskningen og sikre, at den viden, vi skaber, kommer ud – ikke mindst inden for Danmarks grænser – er det vigtigere end nogensinde med et nationalt center. Der er sået gode frø i miljøet, men de små spirer, der nu stikker hovedet op over jorden i form af forskningsprojekter, mangler stadig robusthed. De skal have sol og varme for at udfolde det potentiale, der spirer frem,” siger Peter Gall Krogh.

Han mener, at både forskningsmiljøet og erhvervslivet har brug for projekter i større skala, som kan udnytte mulighederne for at integrere flere discipliners viden og tilgange og dermed skabe løsninger på fremtidens udfordringer.

“Center for Designforskning har gennem de senere år vist sig som en effektiv fødsels hjælper og et samlingspunkt for udveksling af viden i hele designforskningsmiljøet”

Forside: Peter Gall Krogh blev professor i design i januar 2010.
Foto: PlotPoint Film.

DANISH CENTRE FOR DESIGN RESEARCH

Danish Centre for Design Research - Center for Designforskning er Kulturministeriets paraplyorganisation for designforskningen ved Arkitektskolen Aarhus, Danmarks Designskole, Designskolen Kolding og Kunstakademiets Arkitektskole.

Danish Centre for Design Research bidrager til at opbygge og styrke dansk design-forskning, til at formidle viden og til netværksdannelse nationalt og internationalt mellem forskningsinstitutioner, virksomheder og offentligheden.

MIND DESIGN

Danish Centre for Design Research - Center for Designforskning udgiver hver måned netmagasinet Mind Design på dansk og engelsk. Netmagasinet bringer artikler om udviklingen inden for designforskningen og formidler forskningens resultater til såvel forskere som praktikere og andre interesserede. Magasinet er gratis. Se mere på www.dcdr.dk/dk/minddesign

Danish Centre for Design Research
Philip de Langes Allé 10
1435 København K

+45 32 68 63 68
dcdr@dcdr.dk
www.dcdr.dk